

رد اعتبارنامه شده‌ها:

نمایندگان که از آغاز تا انجام مجلس شورای ملی رد اعتبار شده‌اند (از ابتدا تا انتهای دوره ۲۴)

ناهد فرهادنیا

مقدمه

در طول ادوار بیست و چهارگانه مجلس شورای ملی بسیار اتفاق افتاده که نماینده‌ای تا پایان دوره تعیین شده، نمایندگی‌اش ادامه نمی‌یافت. که این امر به دلیل مختلفی بود یکی از آنها رد اعتبارنامه می‌باشد. در این بررسی تلاش شده تا اسامی این اشخاص با تطبیق اطلاعات مندرج در منابع چاپی موجود که همگی براساس مذاکرات مجلس شورای ملی تنظیم شده است. استخراج و به صورت مرجعی در اختیار پژوهش‌گرانی که مجلس را موضوع پژوهش خود قرار می‌دهند و کسانی که به مطالعه در این حوزه علاقه‌مندند، قرار گیرد.

در خصوص اعتبارنامه باید گفت که اعضای هیأت نظارت انتخابات مجلس پی از اخذ رأی و شمارش آراء به نمایندگانی که حائز اکثریت شده‌اند ورقه‌ای تسلیم می‌کنند که به اعتبارنامه موسوم است. در این ورقه چاپی مشخصات انتخاب شونده و جمع آراء مأخوذه و تعداد آرایبی که صاحب اعتبارنامه داشته است قید شده و به امضای اعضای انجمن نظارت و مهر و امضای فرماندار یا بخشدار محل می‌رسد. در ادوار اولیه مجلس فرم‌های چاپی برای تنظیم اعتبارنامه وجود نداشت و اعضای انجمن‌های نظارت اعتبارنامه را روی کاغذهای معمولی می‌نوشتند. از دوره چهارم فرم‌های چاپی متداول شد. از دوره دوازدهم تا دو سه دوره بعد فرم‌های چاپی اعتبارنامه با همان مشخصات و فقط با تغییر و تبدیل کلمه اعتبارنامه به استوارنامه در اختیار نمایندگان قرار می‌گرفت و از دوره پانزدهم مجدداً به همان عنوان

رد اعتبارنامه شده‌ها: نمایندگانی که از آغاز تا ... ناهید فرهادنیا

اعتبارنامه و سپس تحت نام اعتبارنامه نمایندگی مجلس شورای ملی تهیه گردید و توسط وزارت کشور به فرمانداریها داده می‌شد و پس از گشایش مجلس و رسیدگی به اعتبارنامه‌ها اگر در خصوص نمایندگی شخص یا اشخاصی شبهه‌ای ایجاد می‌شد، پس از بررسی دقیق یا رد اعتبارنامه می‌شد یا نمایندگی‌اش تا پایان دوره ادامه می‌یافت.

اسامی نمایندگان که در ادوار مجلس شورای ملی رد اعتبارنامه شدند.

نام و نام خانوادگی	حوزه انتخابیه	علت پایان یافتن نمایندگی
دکتر میرزا محمدخان مصدق السلطنه	اصفهان	به علت کمی سن با اعتبارنامه ایشان مخالفت شد و به مجلس نیامد
احمدعلی خان غفاری (فخرالممالک)	کاشان نظنز	قبل از تصویب اعتبارنامه استعفا کرد و در تاریخ ۱۰ دلو ۱۲۸۸ ش جلسه ۲۰۴۶ محرم ۱۳۲۸ رد اعتبارنامه نشد.
عبدالحسین میرزا فرمانفرمایان	اراک	به علت قبول پست وزارت جنگ رد اعتبارنامه گردید.
شاهزاده سلیمان میرزا	اراک	وکالت ایشان از اراک رد شد بعد از مجلس بجای مرحوم یحیی میرزا انتخاب شد در جلسه ۲۳ مورخ چهارشنبه هشتم ذیحجه ۱۳۲۷
حاج آقا شیرازی	تهران	جلسه مورخ غره ربیع‌الاول ۱۳۳۲ رد اعتبارنامه شد
میرزا عیسی خان	ساوه	رد اعتبارنامه
میرزا حسین خان دادگر (عدل‌الملک)	شهرسوار - بابل بارفروشی	جلسه ۴ دوره ۴ مورخ ۵ اسد ۱۳۰۰ رد اعتبارنامه و مجدداً دوره هفتم از تهران انتخاب شد و در جلسه ۴ دوره ۱۰ مورخ ۲۴ خرداد ۱۳۱۴ رد اعتبارنامه شد.
سلطان محمدخان عامری	نائین	در جلسه ۴ مورخ ۵ اسد ۱۳۰۰ ش رد اعتبارنامه
سردار حکمت فاخر (رضا)	آباده	قبل از ایشان اسماعیل میرزا معتمدالدوله انتخاب شد ولی اعتبارنامه او رد شد.
معتمد السلطنه	سیستان - زابل	رد اعتبارنامه

رد اعتبارنامه‌شده‌ها: نمایندگانی که از آغاز تا ... ناهید فرهادنیا

مقوم‌الملک میرزا خان	چهارم	شهری	رد اعتبارنامه
حاج شیخ محمدحسین (یا علی)	چهارم	طوالش گرگانود	رد اعتبارنامه و کرسی منتظر ماند.
میرزا محمدعلی خان سالار معظم	چهارم	تون - طبس - فردوس گلشن	اعتبارنامه مشیر معظم رد شد و سالار معظم به جای او انتخاب شد
امیر کل	چهارم	کرمانشاه	رد اعتبارنامه
و علی دشتی	پنجم	ساوه - زرنند	جلسه ۲۴ دوره پنجم مورخ ۱۲ جوزا ۱۳۰۳ رد اعتبارنامه
میرزا احمد نراقی (نوائی)	پنجم	کاشان - نطنز	جلسه ۳۵ دوره پنجم مورخ ۱۷ سرطان ۱۳۰۳ رد اعتبارنامه کاشانی میرزا سید حسن خان به جای وی انتخاب شد.
ناصر سیف میرزا ابوالحسن	پنجم	اردبیل	جلسه ۵۴ مورخ ۱۲ سنبله ۱۳۰۳ رد اعتبارنامه شد (۱۳ اسفند) سید الفتوح علوی جلالی به جای وی انتخاب شد.
میرزا ابراهیم خان سهراب‌زاده (مدبرالملک)	ششم	مراغه	جلسه سوم ۲۰ مرداد ۱۳۰۵ و نفر دوم را مجلس به جای ایشان تعیین نمود.
ابوالقاسم خان رجالی	ششم	خوی	جلسه ۶۵ مورخ یکشنبه ۳۰ بهمن ۱۳۰۵ رد اعتبارنامه
مصطفی کاظمی	ششم	سیرجان	جلسه ۸۸ مورخ یکشنبه ۲۷ فروردین ۱۳۰۶ رد اعتبارنامه
عبدالحسین خان تیمورتاش (سردار معظم)	نهم	نیشابور	جلسه سوم مورخ ۲۶ فروردین ۱۳۱۲ رد اعتبارنامه به علت به زندان افتادن
خوئی	چهارده	تبریز	جلسه ۴۲ مورخ ۲ سنبله ۱۲ تیر ۱۳۲۳ رد اعتبارنامه
حبیب‌الله دری	چهارده	درجز	جلسه ۹ مورخ یکشنبه ۶ فروردین ۱۳۲۳ رد اعتبارنامه
سید جعفر پیشه‌وری	چهارده	تبریز	جلسه ۴۵ مورخ پنجشنبه ۲۲ تیر ماه ۱۳۲۳ رد اعتبارنامه
حبیب‌الله محیط		سقز و یانه کردستان	اعتبارنامه اثر تصویب نشد (رد اعتبارنامه)

رد اعتبارنامه	بلوچستان		مراد ریگی
اعتبارنامه‌اش تا آخر دوره تصویب نشد	مشهد	پانزده	یونس آقا وهاب‌زاده
اعتبارنامه تا آخر دوره تصویب نشد	اقلیت کلیمیان	پانزده	مراد اریه
جلسه ۲۷ مورخ سه‌شنبه ۱۲ آبان ۱۳۲۶ رد اعتبارنامه	لاهیجان - لنگرود	پانزده	حسن ارستجان
جلسه ۸ پنجشنبه ۲۹ مرداد ۱۳۲۶ رد اعتبارنامه شد امامی مجدداً در همین دوره از شهریار و ساوجبلاغ انتخاب شد و در ۵۱ جلسه ۵ مورخ ۱۳ اسفند (۱۰) ۱۳۲۶ اعتبارنامه‌اش تصویب شد.	کردان - شهریار - ساوجبلاغ	پانزده	بهاء‌الدین کمید
اعتبارنامه‌اش تصویب نشد.	فیروزآباد ایلات خمسه فارسی		قشقای خسرو

دوره ۱۷ نمایندگان بعضی از حوزه‌ها انتخاب نشدند تا اینکه رفراندوم به عمل آمد و چند ماه بعد از رفراندوم فرمان انحلال صادر گردید.

جلسه ۹۴ مورخ پنجشنبه ۲۸ بهمن ۱۳۳۳ رد اعتبارنامه	لار	۱۸	منوچهر ایرانی
اعتبارنامه‌اش تصویب نشد و نفر دوم کرمان نیز از نمایندگی استعفا داد.	کرمان		یدالله ابراهیمی
جلسه ۲۰ مورخ ۵ دی ۱۳۴۶ رد اعتبارنامه شد.	تربت حیدریه	بیست و یکم	دکتر محمد ابراهیم ابریشمی

منابع

- ۱- سالنامه دنیا. سال هفدهم. ش (۱۳۴۰). ص ۲۵۳-۲۲۹.
- ۲- شجعی، زهرا. نمایندگان مجلس شورای ملی در بیست و یک دوره قانون‌گذاری، تهران، انتشارات مطالعات و تحقیقات اجتماعی، ۱۳۴۴، ص ۲۹۴ و به قسمت تکلمه در بخش سوم رجوع شود.
- ۳- فرهنگ قهرمانی، عطاءالله. اسامی نمایندگان مجلس شورای ملی از آغاز مشروطیت تا دوره ۲۴ قانون‌گذاری و نمایندگان مجلس سنا در هفت دوره تقنینیه. تهران: بی‌نا، ۲۵۳۶-۲۵۰۸.
- ۴- مجله وحید، سال هشتم. ش ۱-۳، (دی ماه ۱۳۴۹)، ص ۷۵-۷۹.
- ۵- همان، ش ۲۳۲، (اردیبهشت ۱۳۵۷). ص ۶۷.
- ۶- نشریه شماره ۵. فهرست اسامی و مشخصات نمایندگان ۲۴ دوره مجلس شورای ملی. تهران: دفتر انتخابات وزارت کشور. زمستان ۱۳۶۸.